

Eroperhe -asiakkaan polku

Koonnut Mari Vuorenmäki

Kehittämissuunnittelija–lasten, nuorten ja perheiden palvelut

Tulevaisuuden Sote-keskus –hanke

www.hyvaep.fi

9/2023

Tietoa ja
tukea

Pohdin eroa

Eron
jälkeen

Otan yhteyttä
ammattilaiseen

Avioero /
Avoero

Eroprosessin
aikana
tapahtuvaa

Perheasiain sovittelu
Lastenvalvoja
Perheoikeudelliset palvelut
Tietoa verkossa

Sisällys

- [Pohdin eroa - keneltä minä ja läheiseni saamme apua ja tukea](#)
- [Otan yhteyttä ammattilaiseen](#)
- [Avioero / Avoero](#)
- [Eroprosessin aikana tapahtuvaa](#)
  - [Perheasiain sovittelu](#)
  - [Lastenvalvoja](#)
  - [Perheoikeudelliset palvelut](#)
  - [Tietoa verkossa](#)
- [Eron jälkeen](#)
- [Tukea verkossa](#)
- [Lähteet](#)

Pohdin eroa - keneltä minä ja läheiseni saamme apua ja tukea

➤ Mistä saan neuvoja ja apua:

- **Palveluohjaus: Otathan yhteyttä perheoikeudellisten palveluiden palvelun ohjaajaan, jos olet epävarma siitä, mitä Sinun tulisi erotilanteessa tehdä.** Palveluohjaaja on Sinua varten ja voit kysyä voi kaikkea, mikä tilanteessa mietityttää. Soita vaan rohkeasti!
- Palveluohjaajalle voit olla yhteydessä myös silloin, jos et saa omaa lastenvalvojaasi kiinni
  - Palveluohjaaja palvelee sinua numerossa 040 677 2900 maanantaisin ja tiistaisin klo 9-12 sekä torstaisin ja perjantaisin klo 9-12
- Järjestö- ja seurakuntatoimijoista Ensi- ja turvakotien liitto [Etusivu - Apuaeroon.fi](https://www.etusivu-apuaeroon.fi) ja Perheasiainneuvottelukeskus [Perheasiain neuvottelukeskus - Seinäjoen seurakunta \(seinajoenseurakunta.fi\)](https://www.perheasiainneuvottelukeskus-seinajoen.seurakunta.fi) antavat myös Sinulle apua ja neuvoa

➤ Kuka voi auttaa ja ohjata Sinua eteenpäin avio-/avoeron ollessa ajankohtainen:

- Sote-keskuksen ammattilaiset (esimerkiksi terveydenhoitajat, sairaanhoitajat, lääkärit), neuvolan terveydenhoitaja tai lääkäri, kouluterveydenhoitaja tai lääkäri, varhaiskasvatuksen ammattilainen tai koulukuraattori. Jos olette lapsiperheiden sosiaalipalvelujen asiakas tai lastensuojelun asiakas, niin niissä toimivat ammattilaiset
- Järjestötoimijat, esimerkiksi Ensi- ja turvakotien liitto

➤ Mistä lapseni saavat apua ja tukea:

- Koululaisella ja opiskelijalla on oikeus opiskelupaikan opiskeluhuollon palveluihin. Voit tavata kuraattoria, terveydenhoitajaa tai lääkäriä.
- Mikäli et ole koulussa tai opiskele, saat apua helpoiten omalta sote-keskusasemaltasi tai paikallisesta ohjaamosta
- Voit olla yhteydessä myös kasvatus- ja perheneuvolaan mikäli tavalliset tukitoimet ja keskusteluapu ei auta
- Järjestöistä löydät myös apua ja tukea:
  - Mannerheimin lastensuojeluliitto [Vanhempien ero - Mannerheimin Lastensuojeluliitto \(mll.fi\)](https://www.vanhempien-ero-mannerheimin-lastensuojeluliitto.mll.fi)
  - Ensi- ja turvakotien liitto [Lapset - Apuaeroon.fi](https://www.lapset-apuaeroon.fi) tai [Nuoret - Apuaeroon.fi](https://www.nuoret-apuaeroon.fi)

➤ Katso myös [Tietoa ja tukea verkossa](#)

[Palaa alkuun](#)

Mitä tapahtuu kun otan yhteyttä ammattilaiseen

- Kun tuot eron esille kenelle tahansa sosiaali-, terveys tai sivistystoimen ammattilaiselle, tilanteesta keskustellaan vastaanotolla kanssasi. Sinua pyritään auttamaan mahdollisimman paljon. Sinun mielessäsi voi virrata hyvin erilaisia tunteita: vihaa, surua, katkeruutta, hämmennystä, häpeää, toisinaan myös suunnatonta helpotusta. Voimavarojasi voivat sitovat omat vaikeat tunteet ja monet käytännön asiat, esimerkiksi talouteen, asumiseen ja lasten tapaamiseen liittyvien asioiden hoito.
- Tarvittaessa Sinut ohjataan tilanteesi mukaan keskustelemaan ja saamaan tukea kasvatus- ja perheneuvolaan, perhetyöhön, lastenvalvojalle, perheoikeudellisiin palveluihin, psykologille, sosiaalityöntekijälle, järjestöihin tai seurakunnan palveluihin.
  - Kukin ammattilainen voi käyttää THL vanhemmuussuunnitelmaa [Vanhemmuussuunnitelma – THL](#) tueksi ja apuvälineeksi eron jälkeiseen vanhemmuuteen.
- Sinut voidaan ohjata myös kunnan palveluihin esimerkiksi asunnon hankintaa varten tai aikuissosiaalityöhön jos sinulla on taloudellisia haasteita
- Järjestöjen palvelut ovat myös käytössäsi:
  - Evankelisluterilaisen kirkon Perheasiainneuvottelukeskuksessa heidän terapeuttinsa tekevät maksuttomasti tunnettyöskentelyä tai erosovittelua. Tarvittaessa he ohjaavat Sinut lastenvalvojalle tai perheoikeudellisiin palveluihin. Palvelu on kaikille maksutonta.
  - Ensi- ja turvakotien liittoon voit ottaa yhteyttä pohtiessasi eroa. Heidän terapeuttinsa työskentelevät Sinun kanssasi joko pariskuntana, perheenä tai voit käydä yksinkin vastaanotoilla. Jos ette ole olleet mihinkään viralliseen tahoon olleet yhteydessä, niin Ensi- ja turvakotien liitosta teidät ohjataan ottamaan yhteyttä lastenvalvojaan virallisten sopimusten tekemistä varten. Palvelu on kaikille maksutonta.
- Sinut ohjataan ottamaan yhteyttä myös Kelaan, jossa saat tietää erotilanteesta ja sen jälkeen Kelasta myönnettävistä etuuksista. Kela ohjaa tarvittaessa muiden palveluntuottajien palveluihin. www.kela.fi

Avioero / Avoero

➤ Avioero

- Avioliitto voidaan purkaa tuomioistuimen päätöksellä eli avioerolla. Avioeron voi saada kuuden kuukauden harkinta-ajan jälkeen tai sen jälkeen, kun puoliset ovat asuneet erillään keskeytyksettä viimeiset kaksi vuotta. Avioeroa käsitellessään tuomioistuin ei tutki avioerohakemuksen syitä.
- Avioerohakemus tehdään kirjallisesti jommankumman puolison kotikunnan kärjäoikeudelle. Hakemuslomakkeen ja tarkemmat ohjeet löydät [täältä](#).
- Hakemuksen voivat tehdä puoliset yhdessä tai erikseen. Hakemuksen voi jättää kärjäoikeuden kansliaan tai lähettää kärjäoikeuteen postitse tai sähköpostina. Jos vain toinen puoliso on hakijana, kärjäoikeus antaa hakemuksen tiedoksi toiselle puolisolle ja varaa tälle tilaisuuden lausua kirjallisesti oman näkemyksensä hakemuksesta.
- Myös rekisteröity parisuhde voidaan purkaa kärjäoikeuden päätöksellä. Rekisteröidyn parisuhteen purkamiseen sovelletaan samoja säännöksiä kuin avioeroon.
- Lähde: [Avioero - Tuomioistuinlaitos \(oikeus.fi\)](#)

➤ Avoero

- Avoliiton purkamisessa ei tarvitse noudattaa erityisiä muutosäntöjä. Avoliitto purkautuu, kun avoliiton osapuolet muuttavat erilleen.
- Avoeroa koskee ”Laki avopuolisoiden yhteistalouden purkamisesta 26/2011 - Säädökset alkuperäisinä - FINLEX ®” [Laki avopuolisoiden yhteistalouden purkamisesta 26/2011 - Säädökset alkuperäisinä - FINLEX ®](#)

➤ Avioeron ja avoeron jälkeen on vanhempien kuitenkin sovittava lapseen liittyen ainakin seuraavista asioista:

- Lapsen huoltajuudesta
- Lapsen asumisesta
- Lapsen tapaamisoikeudesta
- Lapsen elatusmaksuista

Eroprosessin aikana tapahtuvaa

➤ Perheasioiden sovittelu:

- Ota yhteyttä Perheoikeudellisten palveluiden palvelun ohjaajaan tai lastenvalvojiin, jos haluatte perheasioiden sovitteluun. Sovittelu voidaan toteuttaa, jos molemmat vanhemmat ovat halukkaita osallistumaan sovitteluun.
- Perheasioiden sovittelu on vapaaehtoinen, luottamuksellinen ja asiakkaille maksuton palvelu. Se on tarkoitettu perheille, joissa on alle 18-vuotiaita lapsia.
- Tavoitteena on sovittelun keinoin auttaa ratkaisemaan perheen ristiriitoja ja erityisesti turvata lapsen asema, jos vanhemmat päättävät erota. Perheasioiden sovittelu on tarpeen silloin, kun avio- tai avopuolisot miettivät eroa tai pohtivat eron jälkeistä tilannetta. Sovittelun avulla halutaan helpottaa perheen elämää riippumatta siitä, päätyvätkö puolisot eroon. Sovittelussa kiinnitetään erityistä huomiota lasten asemaan ja tilanteeseen perheessä ja siihen, että lapset voivat säilyttää hyvät suhteet kumpaankin vanhempaansa myös avio- tai avoeron jälkeen. Sovittelussa syntyneet lasta koskevat sopimukset vahvistaa lastenvalvoja.
- Voit varata ajan soittamalla Perheoikeudellisen yksikön sovitteluun. **Ajanvaraus palveluohjaajalta numerosta 040 677 2900 ma-ti ja to-pe klo 9-12.** Ajan peruutus myös tähän numeroon.
- [Perheasioiden sovittelu - Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue \(hyvaep.fi\)](#)

➤ Lastenvalvojat:

- Lastenvalvojan tehtävänä on auttaa vanhempia/huoltajia sopimaan lastaan/lapsiaan koskevat sopimukset erotilanteessa. Lastenvalvoja ei määrää sitä, millaiset sopimukset vanhemmat tekevät vaan neuvottelee yhdessä vanhempien kanssa, miten lapsiin liittyvät sopimukset saataisiin sellaisiksi, että ne ovat lasta huomioivia ja vanhempia tyydyttäviä.
- Asiat, joista voidaan tehdä sopimukset ovat: huolto, asuminen ja tapaaminen sekä elatus.
- Vanhemmat siis päättävät, mitkä sopimukset tehdään. Joskus käy niin, etteivät vanhemmat pääse sopimukseen asioissa ja silloin lastenvalvoja voi ohjata esim. yhteistyövanhemmuus työskentelyyn tai perheasioiden sovitteluun vanhempia. Jos nämäkään keinot eivät auta tai vanhemmat eivät halua näitä palveluja hyödyntää ohjataan vanhempia laittamaan asia vireille Käräjäoikeuteen. Käräjäoikeus määrää lopulta sopimusten sisällön. Siksi olisikin aina suotavaa, että vanhemmat saisivat keskenään sovittua asiat, koska he ovat parhaita asiantuntijoita lapsistaan. Riidaton sopimus myös tulee lapsen kasvua ja kehitystä merkittäväällä tavalla. Vanhempien ero on kriisitilanne myös lapselle, ja mitä nopeammin vanhemmat pääsevät asioissa sopimukseen sitä paremmin lapsikin voi jatkaa turvallista arkielämää.
- Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen lastenvalvojien yhteystiedot löytyvät täältä [Perheoikeudelliset palvelut - Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue \(hyvaep.fi\)](#)

➤ Perheoikeudelliset palvelut

- Perheoikeudelliset palvelut auttavat perhettäsi vanhemmuuden selvittämiseen ja vahvistamiseen sekä lapsen asumiseen, huoltoon, tapaamisiin ja elatukseen liittyvissä asioissa. Perheoikeudellisissa palveluissa on mahdollisuus perheasioiden sovitteluun ja tarvittaessa järjestetään lapsen ja vanhemman valvottuja tai tuettuja tapaamisia. Huoltoriitatilanteissa perheoikeudellisissa palveluissa tehdään oikeudelle olosuhdeselvityksiä. Palvelut ovat asiakkaalle maksuttomia. [Perheoikeudelliset palvelut - Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue \(hyvaep.fi\)](#)

Tietoa verkossa

Eroaminen:

- Tuomioistuinlaitos [Avioero - Tuomioistuinlaitos \(oikeus.fi\)](#)
- Avoero [Laki avopuolisoiden yhteistalouden purkamisesta 26/2011 - Säädökset alkuperäisinä - FINLEX ®](#)
- Väestöliitto [Tietoa erosta - Väestöliitto.fi \(vaestoliitto.fi\)](#)

Viranomaistietoa

- Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen sivut www.hyvaep.fi ja sieltä perheoikeudelliset palvelut [Perheoikeudelliset palvelut - Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue \(hyvaep.fi\)](#)
- Kela [Henkilöasiakkaat | Kela](#)
- Omaperhe (sähköinen perhekeskus) www.omaperhe.fi

Eron jälkeen

- Ero on useimmiten raskas ja aikaa vievä prosessi, johon kuuluu monien käytännön asioiden järjestelyjä.
- Energiaa tarvitaan myös tilanteen jäsentämiseen ja sen suremiseen, että parisuhde päättyy vaikka itse olisikin aloitteellinen eroamisessa. Hylätyksi tulemisen ja yksinäisyyden tunteet, suru ja pettymys ovat tavallisia.
- Eron prosessoiminen ja lopullinen ylipääseminen vievät aikaa.
- Ero ei ole koskaan helppoa ja siitä paraneminen vie aikaa.
- Täältä löydät tietoa ja tukea eron aikaan ja aikaan eron jälkeen [Tukea verkossa](#)

Kuinka onnekas olenkaan,
kun minulla on ihminen,
joka tekee hyvästeistä niin tuskallisen.
- A. A. Milne, Nalle Puh

Tukea verkossa

Vanhemmuus

- Elatusvelvollisten liitto [Lapsen oikeus molempiin vanhempiin - Elatusvelvollisten Liitto ry \(elatusvelvolliset.fi\)](https://elatusvelvolliset.fi)
- Ensi- ja turvakotien liitto – Apua eroon [Etusivu - Apuaeroon.fi](https://etusivu-apuaeroon.fi)
- Perheasiainneuvottelukeskus [Perheasiain neuvottelukeskus - Seinäjoen seurakunta \(seinajoenseurakunta.fi\)](https://seinajoenseurakunta.fi)
- Pähkinänsärkijät verkosto [Pähkinänsärkijät | Kvps](https://pahninaensarkijat.kvps.fi) Pähkinänsärkijät on järjestöjen yhteistyöverkosto. He edistävät erityislapsiperheiden asemaa Suomessa. Toiminnan teemoja ovat vanhemmuuden ja parisuhteen tuki, eroperhetyö sekä väkivaltatyö erityistä tukea tarvitsevien lasten perheissä.
- Sosiaali- ja terveysministeriö – Vanhemmuussuunnitelma [Perheoikeudelliset palvelut - Hämeenlinna \(hameenlinna.fi\)](https://hameenlinna.fi)
- Väestöliitto [Väestöliiton maksuttomat palvelut parisuhdekysymyksiin | Hyväkysymys.fi \(hyvakysymys.fi\)](https://vaestoliitto.fi)
- Yhden vanhemman liitto [Etusivu - YVPL - Yhden Vanhemman Perheiden Liitto ry](https://etusivu-yvpl-yhden-vanhemman-perheiden-liitto-ry.fi)

Lapset

- Ero lapsiperheessä -videosarja MLL tuottama (Hämeenlinnan perheoikeudelliset palvelut) [1. Ero lapsiperheessä – YouTube](https://www.youtube.com/watch?v=1. Ero lapsiperheessä - YouTube)
- 100 asiaa erosta [100 asiaa erosta - Apuaeroon.fi](https://etusivu-apuaeroon.fi)

Oma jaksaminen

- Elatusvelvolliset [Elatusvelvollisten liitto](https://elatusvelvollisten.liitto.fi)
- Mannerheimin lastensuojeluliitto [Vanhempien ero - Mannerheimin Lastensuojeluliitto \(mll.fi\)](https://vanhempien-ero-mannerheimin-lastensuojeluliitto.mll.fi)
- Miessakit ry [Miessakit Ry](https://miessakit.fi)
- Mielenterveystalo <https://www.mielenterveystalo.fi/fi/omahoito/erokriisin-omahoito-ohjelma>
- Mielenterveystalon erokriisin oma-hoito –ohjelma [Tervetuloa erokriisin omahoito-ohjelmaan! | Mielenterveystalo.fi](https://tervetuloa-erokriisin-omahoito-ohjelmaan.mielenterveystalo.fi)
- Yhden vanhemman liitto ry [Yhden vanhemman perheiden liitto ry](https://yhden-vanhemman-perheiden-liitto-ry.fi)

Yhteystiedot

- Perheoikeudellisten palveluiden palveluohjaaja palvelee numerossa 040 677 2900.
  - maanantaisin ja tiistaisin klo 9-12
  - torstaisin ja perjantaisin klo 9-12
- Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen lastenvalvojen yhteystiedot [Perheoikeudelliset palvelut - Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue \(hyvaep.fi\)](https://www.hyvaep.fi/palvelut/perheoikeudelliset-palvelut-etela-pohjanmaan-hyvinvointialue)
- Sote-keskukset
  - Lääkärien vastaanotot <https://www.hyvaep.fi/palvelu/laakaran-ja-hoitajan-vastaanotto/>
  - Kiirevastaanotot: <https://www.hyvaep.fi/palvelu/kiirevastaanotot/>
- Sosiaali- ja kriisipäivystys: puhelin 044 470 0444
  - Sosiaali- ja kriisipäivystykseen kuuluvat tilanteet, joissa tarvitaan kiireellisesti sosiaaliviranomaisen toimenpiteitä. Etelä-Pohjanmaan maakunnan asukkaiden sekä kunnissa oleskelevien henkilöiden äkillisistä ja välttämättömistä sosiaalipalveluista vastaa Etelä-Pohjanmaan sosiaali- ja kriisipäivystyskeskus.
- Perhekeskuksen asiakasohjaukset
  - Suupohja, Kurikka, Ilmajoki, puh. 040 640 2436, arkisin klo 9- 11, 13-15
  - Seinäjoki, Isokyrö, puh. 050 344 8443, arkisin klo 9- 11, 13-15
  - Lapua, Kaksineuvoinen, Järvi-Pohjanmaa, KuusSote, puh. 040 352 3841, arkisin klo 9- 11, 13-15

Lähteet

- Avioliittolaki <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1929/19290234>
- Avioliittolaki <https://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/1929/19290234>
- Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue, perheoikeudelliset palvelut [Perheoikeudelliset palvelut - Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue \(hyvaep.fi\)](#)
- Ensi- ja turvakotien liitto [Etusivu - Apuaeroon.fi](#)
- Mannerheimin lastensuojeluliitto [Vanhempien ero - Mannerheimin Lastensuojeluliitto \(mll.fi\)](#)
- Perheasiainneuvottelukeskus [Perheasiain neuvottelukeskus - Seinäjoen seurakunta \(seinajoenseurakunta.fi\)](#)
- Pirkanmaan hyvinvointialue – lastenvalvojapalvelut [Lastenvalvojapalvelut - pirha.fi](#)
- Väestöliitto [Tietoa erosta - Väestöliitto.fi \(vaestoliitto.fi\)](#)
- Kuvat: Pixabay [Löydä ja lataa ilmaisia kuvia – Pixabay](#) ja Papunet [Papunet Kuvapankki](#)